

været forhandlet, ikke nærmere gaae ind derpaa. Jeg vil derimod, da det jo maaskee paa hviler den Minoritet, hvortil jeg hører, vi alt Fald at fremsføre et Par Ord med Hensyn til vort dissenterende Votum; knyttede nogle Bemærkninger til; hvad jeg paa en Maade kan kalde det Nye; nemlig den allerede Drdsførers Stilling i Sagen. For mig er nu det egentlige Hovedspørgsmaal i Forhandlingen idag Lovudkastets § 1; der er tillige et andet Spørgsmaal, som under et vist Synspunkt ogsaa er et Hovedspørgsmaal, nemlig det reente Formelle; men det er to saa forskjelligartede Spørgsmaal, at jeg ikke paa eengang vil kunne behandle dem begge uden at forvirre og trætte. Jeg vil da holde mig til det første, til den reelle Forandring, til Udcastets § 1, og da vil jeg sige, at ligeoverfor Drdsføreren er Sagen for os, der mene, at den maa forkastes, meget let; thi vel ere vi nemlig i Begrundelsen, men vi ere enige i Resultatet, og man stemmer i en Forsamling som denne ikke over Perspektiver, der kunne vise sig i en fjern Horizont, men over hvad der ligger for; den allerede Drdsfører har nu udtalt, at forinden man efter hans Formening kunde gaae ind paa det Forslag, der her er Tale om, maatte der være gennemført to store Lovforandringer — jeg vil ikke kalde dem Reformen, men Lovforandringer — først en Lov om Geistlighedens Lønning, den radical Forandring af Geistlighedens hele oeconomicke Forhold, der har været forsøgt eengang her, men som ikke siden den Tid har været forsøgt igjen, og som sandelig, hvad Mening, man end maatte have om Ønskeligheden og Hensigtsmæssigheden af den, skal vise sig at være ikke nogen let udfærdiget, Forandring, en Forandring, der har været, jeg vil ikke sige forsøgt, men bragt paa Bane i Norge, der jo dog altid er det Land, der i slige Forhold ligger os nærmest, og hvor der har været arbeidet i denne Retning langt tidligere end her; der har der været gjort meget udførlige og omfattende Indstillinger, men som dog ikke ere bragte virkelig frem. Det er altsaa en Sag, hvis Ordning endnu kan tage lang Tid, og dog erkjender den allerede Drdsfører, at denne Ordning maa være steet; inden man for Alvor kan komme til at stemme for

den Tankes Gjenneførelse, man har forsøgt at bringe i Form ved § 1. Det var det Ene. Dernæst udtalte den allerede Drdsfører, at der var en anden Betænkelse, nemlig en fuldstændig Forandring med Hensyn til Maaften; hvorpaa Fortegnelserne over Fødsler og Dødsfald og Egteskaber skal føres. Men heller ikke det er en ringe Sag. Mange allerede Medlemmer vilde vide, at det er et Spørgsmaal, som i andre Lande har været Gjenstand for de meest lidenskabelige Kampe, og at Forandringer i saa Henseende ikke have kunnet sættes igjennem uden overordentlig store Vanskeligheder, og Enhver vil kunne see, at de ikke kunne sættes igjennem uden meget store Udgifter. Der er saavidt jeg har kunnet see, slet ikke nogen stærk Bevægelse paa dette Punkt i vort Land, og saa vil jeg dog spørge, om man vil finde, at den Forandring, som er bragt paa Bane i § 1, skulde være en saa ønskelig, hensigtsmæssig, gavnlig eller nødvendig Forandring, at man for engang at kunne komme dertil vil tage fat paa og drive igjennem disse to store Hovedforandringer, uagtet man af andre Grunde maaskee slet ikke vil røre ved dem, eller i alt Fald erkjender, at det er forbundet med store Vanskeligheder og Vanskeligheder at røre ved dem. So længere man betragter denne Sag, desto mere tror jeg, det vil vise sig, selv efter Udtalelser af de Medlemmer, der have en vis Sympathi for Lovforslaget, naar den sees i Afstand, at det er en overordentlig alvorlig og indribende Sag, en af de alvorligste og meest indgribende Sager, som overhovedet ere bragte frem i Forsamlingen. Det er notorisk, at det ikke er den lutherste Kirkes Stykke at have udykket Organisationsøve, men desto mere Grund turde der være til ikke at rokke ved, ikke at tilintetgjøre den Organisation, som dog eksisterer; at den vilde blive rokket, at den vilde blive tilintetgjort ved Gjenneførelsen af den Grundtante, til hvis Gjenneførelse der er gjort det første Skridt ved nærværende Lovudkast, forekommer mig at være havet over enhver Tvivl. Dernæst er jeg paa en Maade forpligtet til at sige et Par Ord saavidt jeg har henledet Opmærksomheden paa den næste